

hidtil bestående frie adgang til at eje en beholdning af egne aktier op til 10 pct. af aktiekapitalen, bortfalder ved forslaget gennemførelse. Egne aktier, erhvervet før forslaget ikrafttræden, kan dog efter overgangsbestemmelsen i § 167 beholdes, dersom dette var lovligt efter AL 1930 § 39.

Da motiveringen for forbudet mod erhvervelse af egne aktier kun omfatter de tilfælde, hvor erhvervelsen er forbundet med en modydelse fra selskabet, er det i overensstemmelse med hidtidig opfattelse ved tilføjelse af ordene „ved overdragelse mod vederlag“ fastslået, at det er tilladt et selskab at modtage egne aktier som arv eller gave, f. eks. med henblik på en omdannelse af selskabet til en selvejende institution.

Da et datterselskabs erhvervelse af aktier i moderselskabet indirekte er en erhvervelse af egne aktier, og de hermed forbundne færemomenter gør sig gældende på tilsvarende måde, er det i stk. 1, 2. pkt., fastslået, at forbudet også omfatter et selskabs erhvervelse mod vederlag af aktier i dets moderselskab.

I begge tilfælde gælder dog, at der ikke kan udøves stemmeret på egne aktier og datterselskabers aktier, selv om de er lovligt erhvervede.

Reglen herom er optaget i forslaget § 67, stk. 3, i forbindelse med de øvrige regler om afholdelse af generalforsamlinger. Endvidere findes bestemmelser i forslaget § 101, stk. 1, om den regnskabsmæssige postering af egne aktier.

I stk. 1, 3. pkt., er det til sikring af forbudets overholdelse — ved siden af straf- og erstatningsansvar, jfr. §§ 140 og 161, stk. 2, — fastslået, at aftaler i strid med forbudet er ugyldige, men i modsætning til de øvrige nordiske udkast har man i stk. 1, 4. pkt., gjort en undtagelse herfra i tilfælde, hvor overdrageren af aktierne har været i god tro. Det hjælper ikke overdrageren, at han var ukendt med, at erhvervelse af egne aktier (mod vederlag) er forbudt. Hans gode tro må have relation til, at han ikke vidste eller burde vide, at selskabet var hans medkontrahent. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, hvor salget er sket gennem en bank, en fondsbørsveksellerer eller mægler. Ugyldighedsreglen ville her virke urimelig hårdt.

Stk. 2. Bestemmelsen opregner visse almindeligt anerkendte undtagelser fra forbudet mod erhvervelse af egne aktier. I lighed med flere andre landes lovgivning har man anset det for ubetænkeligt at give et selskab adgang til ved overtagelse af en bestående erhvervsvirksomhed — gennem fusion eller på anden måde — at overtage de aktier i selskabet, som virksomheden måtte ligge inde med. Endvidere opretholdes 1930-lovens adgang til at erhverve egne

aktier til fyldestgørelse af et krav på en aktionær. Denne adgang er dog samtidig udvidet til at omfatte erhvervelse af de pågældende aktier ved enhver retsforfølgning mod aktionærerne, idet den gældende begrænsning til kun at omfatte erhvervelse på tvangsauktion, ikke kan anses at have større praktisk betydning. Endelig tillades erhvervelse af egne aktier i de tilfælde, hvor forslaget pålægger selskabet en pligt til i visse tilfælde at indløse en aktionærs aktier, jfr. henvisningerne til §§ 136 og 172.

Endelig bemærkes, at man — i modsætning til 1930-loven — ikke her har medtaget som en undtagelse de tilfælde, hvor erhvervelse af egne aktier sker som led i en nedsættelse af aktiekapitalen. At sådan erhvervelse er lovlig, forudsættes i forslaget §§ 46 og 47.

Aktier, som efter stk. 2 lovligt kan erhverves, bør ikke kunne forblive i selskabets besiddelse. Det foreskrives derfor, at aktierne skal afhændes, så snart det kan ske uden tab for selskabet — for aktier erhvervet ved overtagelse af en bestående virksomhed, dog senest inden to år. Det står dog selskabet frit for i stedet at afvikle aktierne ved en tilsvarende nedsættelse af aktiekapitalen, og dette skal ske, såfremt de pågældende aktier viser sig at være urealisable. Efter § 44, stk. 1, kan dette gøres af bestyrelsen. I forbindelse med afviklingsreglen henledes opmærksomheden dog på overgangsreglen i § 167 med hensyn til aktier, erhvervet før den nye lovs ikrafttræden.

Stk. 3. Bestemmelsen fastslår udtrykkeligt, at forslaget ikke tilsligter at berøre den adgang, banker har til at erhverve eller modtage egne aktier til sikkerhed, jfr. banklovens § 12, stk. 7.

Kapitel 9.

Selskabets ledelse.

Til § 49.

(AL 1930 § 46, udkast 1964 § 50 og bemærkningerne hertil s. 140-41).

Efter § 49, stk. 1, skal et aktieselskab have en bestyrelse på mindst tre medlemmer. Der sigtes herved alene til det i vedtægterne nævnte antal, og de bestyrelsesmedlemmer, der indtræder som valgte af arbejdstagerne efter stk. 2, 2. pkt., indtræder i tillæg hertil, jfr. også bemærkningerne til § 4.

Som noget nyt anerkender forslaget — i overensstemmelse med allerede gældende ret i Sverige og Norge — at det hidtil ufravigelige krav om, at bestyrelsen skal bestå af mindst tre medlemmer, kan fraviges i de mindre selskaber, hvor bestyrelsen efter